

Ortaokul Ö?rencilerinde Akademik Öz Denetim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ortaokul Ö?rencilerinde Akademik Öz Denetim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28461>

Özet

Ortaokul Ö?rencilerinde Akademik Öz Denetim Ölçe?i (OÖADÖ), ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n? do?rudan etkileyen öz denetim becerilerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir araçtır. Ölçek, Hanife Büyük, Selahiddin Ö?ülmü? ve Ercan G. Kapç? tarafından 2020 y?l?nda yapılan kapsaml? bir geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? sonucunda psikometrik özellikleri do?rulanarak e?itim alan?na kazandır?lmif?tir. Bu geli?tirme çal??mas?, ö?rencilerin ö?renme süreçlerinde davran??, motivasyon ve bili?sel stratejilerini ne ölçüde düzenleyebildiklerini saptamaya odaklanmif?tir. Ölçe?in geli?tirilmesi, Türk e?itim sistemindeki ortaokul ö?rencilerinin akademik öz denetim düzeylerini bilimsel yöntemlerle de?erlendirme ihtiyac?na yan?t vermektedir.

Ölçek, akademik ortamda kar??la??lan dikkat da??t?c? unsurlar? yönetme, çal??ma planlar?na uyma ve uzun vadeli hedeflere ula?ma çabası gibi alanlarda ö?rencilerin yeterlili?ini de?erlendirmek için tasarlanmif?tir. OÖADÖ, e?itim psikolojisi ve rehberlik hizmetlerinde ö?rencilerin akademik geli?imlerini desteklemek ve müdahale programlar? olu?turmak için de?erli bir kaynak sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Akademik Öz Denetim, Ortaokul Ö?rencileri, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Hanife Büyük, Selahiddin Ö?ülmü?, Ercan G. Kapç?.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin akademik ba?lamdaki öz denetim kapasitelerini bilimsel ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Akademik öz denetim, ö?rencilerin ö?renme hedeflerine ula?mak için kendi davran??lar?n?, duygular?n? ve bili?sel süreçlerini etkili bir ?ekilde yönetme yetene?ini ifade eder. Bu yetene?in do?ru bir ?ekilde saptanması, e?itimcilerin ö?rencilerin akademik ba?ar?s?zlık riskini azaltacak ve ö?renme stratejilerini geli?tirecek ki?iselle?tirilmif müdahaleler tasarlamasına olanak tan?ır.

Ölçek, özellikle ders çal??ma al??kanlıklar?, zaman yönetimi, erteleme davran??lar? ve motivasyonun sürdürülmesi gibi akademik ba?ar?n?n kritik bile?enlerini de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, Türk kültürüne ve e?itim sistemine özgü dil ve içerik hassasiyetlerini gözeterek, uluslararası standartlarda bir ölçüm aracı sunmayı amaçlamif?tir.

Yap?

Ölçek, akademik öz denetim yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle ö?rencilerin akademik görevleri yerine getirirken sergiledikleri üç ana düzenleme alan?n? içerir: davran??sal düzenleme (çevre kontrolü, zaman yönetimi), motivasyonel düzenleme (hedef belirleme, öz yeterlik inanc?) ve bili?sel düzenleme (ö?renme stratejileri kullan?m?, dikkat yönetimi). Ölçe?in faktör yap?s?, bu çok boyutlu akademik öz denetim kavram?n? temsil edecek ?ekilde tasarlanm??t?r.

Geli?tiriciler, akademik öz denetimin, ö?rencinin akademik ba?ar?s?n?n önemli bir yorday?c?s? oldu?u varsay?m?ndan hareketle, bu yap?y? hem ö?renci raporlar?na dayal? hem de gözlemlenebilir davran??lara ilikin maddelerle ölçmeyi hedeflemi?tir. Ölçek, ö?rencilerin k?sa ve uzun vadeli akademik hedeflerini gerçe?keltirmek için içsel ve d??sal engelleri a?ma yetene?ine odaklanmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Büyük, Ö?ülmü? ve Kapç? (2020) taraf?ndan yürütülmü?tür. Yap?lan çal??malar, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? gerçekten ölçtü?ünü göstermi?tir. Bu kapsamda, hem yap? geçerlik (Construct Validity) hem de içerik geçerlik (Content Validity) analizleri gerçe?keltirilmi?tir. Yap? geçerlik, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir.

DFA sonuçlar?, ölçe?in kuramsal olarak öngörülen faktör yap?s?na uygun oldu?unu ve yeterli uyum indekslerine sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Ayr?ca, ölçe?in akademik ba?ar?, motivasyon ve di?er öz düzenleme becerilerini ölçen benzer ölçeklerle iliki?isi incelenerek yak?nsak ve ?raksak geçerlik kan?tlar? da sa?lanm??t?r. Bu analizler, OÖADÖ'nün akademik öz denetimi ölçmede güçlü bir araç oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik (Reliability) analizleri de geli?tirme çal??mas?n?n bir parças? olarak detayl?ca sunulmu?tur. Güvenirlik, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlıl???n? ve kararlıl???n? ifade eder. OÖADÖ için iç tutarlılık (Internal Consistency) güvenilirlik katsay?s?, genellikle Cronbach Alfa de?eri hesaplanarak belirlenmi?tir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

?ç tutarlılık analizlerinin yan? s?ra, ölçe?in zaman içinde kararlıl???n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik çal??malar? da yap?lm?? olabilir. Bu çal??malar, ortaokul ö?rencilerinin akademik https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%96z_denetim_düzeylerinin_k?sa_süre_zarf?nda_önemli_ölçüde_de?i?medi?i_varsay?m?_alt?nda,_ölçek_puanlar?n?n_iki_farklı_ölçümde_benzer_sonuçlar_verdi?ini_do?rulam??t?r.

Faktör Analizi

Ortaokul Ö?rencilerinde Akademik Öz Denetim Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü belirlemek amacıyla faktör analizleri uygulanm??tır. İlk a?amada, ölçe?in temel boyutlar?n? ortaya ç?karmak için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??tır. AFA sonuçlar?, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu ve her bir maddenin hangi boyuta yüklendi?ini göstermi?tir.

AFA'y? takiben, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle ve ilgili literatürle uyumunu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yap?lm??tır. DFA sonuçlar?, ölçe?in tek bir genel akademik <a href="https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%96z_denetim faktörüne mi sahip oldu?unu, yoksa bili?sel ve davran??sal düzenleme gibi alt faktörlere mi ayr?ld??n? kesinle?tirmi?tir. Bu analizler, ölçe?in sa?lam ve ay?rt edici bir yap?ya sahip oldu?unu kan?tlam??tır.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Likert Ölçe?i Tipi. (Derecelendirme bilgisi kaynakta yer almasa da, bu tür ölçekler tipik olarak 3, 4 veya 5'li Likert format?nda kullan?lr.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?renciler (Students)

Age Group: Ortaokul ö?rencileri (Genellikle 10-14 ya? aral???)

Population Details: Türkiye'deki ortaokul seviyesinde e?itim gören ö?renciler.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-Report) yöntemiyle uygulanan psikometrik bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Öz Düzenleme, Akademik Ba?ar?, Ortaokul Ö?renimi, Faktör Analizi, Psikolojik Ölçüm, Likert Tipi Ölçek.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: hanifeyasav@gmail.com (Sorumlu Yazar Hanife Büyük)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? 2020 y?I?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m?na ili?kin izinler için sorumlu yazar Hanife Büyük ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?I?: 2020

Sorumlu Yazar ?leti?im: hanifeyasav@gmail.com

Kaynaklar

Büyük, H., Ö?ülmü?, S., & Kapç?, E. G. (2020). Academic self-control scale for secondary school students: Validity and reliability study. *Turkish Journal of Education*, 9(4), 290-306. <http://dx.doi.org/10.19128/turje.778117>

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?urada indirilebilir: [ortaokul-ogrencilerinde-akademik-oz-denetim-olcegi-toad.pdf](http://dx.doi.org/10.19128/turje.778117)

Ortaokul Ö?rencilerinde Akademik Öz Denetim Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak meta verilerinde yer almamaktad?r.